

Methodieken en werkvormen

Scoutingkennis – Tradities en aandacht op kamp

Maker: Scouting Nederland , Programma op kamp - “Handleiding voor de trainer”

Datum van productie: SA1.0 – aangepast november 2023

Kwalificatiekaart: Staat niet apart bij kamp.

Scoutingkennis: - Ik kan tradities tegen het licht houden, de sterke elementen behouden en de zwakkere elementen versterken.

Leeftijd: Algemeen

Duur: 45 minuten

Groepsgrootte: Subgroep van 4-8 personen.

Locatie: binnen/buiten

Korte inhoud:

Het doel van deze methodiek is het uitwisselen van ceremoniën en tradities tussen de deelnemers van één speltak. Deze methodiek wordt voor beide speltakken gebruikt, maar omdat de meerwaarde van een uitwisseling tussen leiding van dezelfde speltak groot is, wordt de methodiek voor bevers en welpen apart gegeven.

Of maak een kampaandacht

Dit is geen officieel document van Scouting Nederland, maar is door Scouting Nederland geselecteerd omdat het een goed voorbeeld is van hoe je zelf met dit onderwerp aan de slag kunt gaan. Hierdoor kan het zijn dat sommige onderdelen van dit document niet geheel overeenkomen met wat Scouting Nederland normaal communiceert.

Scoutingkennis - kamp - tradities, aandacht of bezinning

Werkvorm Traditie, aandacht of bezinning

Veiling (45 minuten)
Uitleg: Het doel van deze methodiek is het uitwisselen van ceremoniën en tradities tussen de deelnemers van één speltak. Deze methodiek wordt voor beide speltakken gebruikt, maar omdat de meerwaarde van een uitwisseling tussen leiding van dezelfde speltak groot is, wordt de methodiek voor bevers en welpen apart gegeven.
Opdracht: Wat is jouw leukste of mooiste activiteit, gewoonte of gebruik? Zet je activiteit op een flap. Schrijf het kort op of maak een tekening.
Presentatie en stemming: Iedereen geeft een korte presentatie van zijn of haar programma of activiteit. Iedereen mag stemmen: 3 punten voor het beste idee, 2 punten voor het op één na beste idee en 1 punt voor het op 2 na beste idee. Je mag uiteraard niet op jezelf stemmen.
Kampaandacht
Maken kampaandacht
Uitleg: De deelnemers gaan actief aan de slag met het maken van een aandacht.
Opdracht: Bedenk in groepjes van 3 of 4 personen een originele kampaandacht van ongeveer een half uur, waarbij wordt stilgestaan bij een onderwerp dat je speelt in je speltak of een maatschappelijk onderwerp.

Nabespreking:

Stemmen worden achteraf geteld en vervolgens wordt de winnaar bekend gemaakt.

Theorie:

- Vaststellen wat de meerwaarde is van ceremoniën en tradities en bedenken waaraan een goede traditie of ceremonie voldoet.
- Door middel van een groepsgesprek bepalen welke activiteiten, gewoontes en gebruiken specifiek zijn voor jouw speltak. Hoe zijn deze tradities ontstaan?

Theorie Tradities

Scouting is een vereniging met veel tradities en gewoontes. Sommige elementen gebruiken we veelvuldig (Scoutfit, openen en sluiten). Ook op kamp zijn er vaak veel vaste gewoontes, die per groep verschillen: het maken van een kampkrant, een kamptotem, het roepen van een yell bij het kampvuur.

Tradities zijn waardevol en geven een groep of speltak een eigen identiteit. Maar het kan natuurlijk geen kwaad om die traditie eens tegen het licht te houden. Kijk dus elk kamp weer naar je tradities: bewaar de goede elementen en buig de minder sterke elementen om naar iets goeds.

De wereld verandert en wat we 50 of 10 jaar geleden deden, kan tegenwoordig wel als ouderwets worden beschouwd. Het uniform is Scoutfit geworden; ontgroenen en kampdoop zijn maatschappelijk gezien niet wenselijk meer.

Scouting Nederland keurt ontgroenen en kampdoop af. Besluit jouw speltak om (tegen het advies in) toch te ontgroenen, stel jezelf dan de volgende vragen:

- Als de jeugdleden dit bij jou zouden doen, zou je dat dan leuk vinden?
- Vinden de ouders het goed dat dit met hun zoon of dochter wordt gedaan?

Wanneer de beide vragen met 'ja' beantwoord kunnen worden, ga je niet zo gemakkelijk een grens over en blijft de activiteit leuk voor iedereen.

Aandacht of bezinning

Veel mensen associëren de woorden 'aandacht' en 'bezinning' met een geloof of kerk; een activiteit, waar niet iedereen voor open staat. Een kerkdienst of viering is niet de enige manier om een aandacht of bezinning te houden, juist bij Scouting kun je dit soort thema's op een creatieve en uitdagende manier aanbieden en er een waardevolle activiteit van maken. Ook een activiteit rondom pesten of samenwerken kan een hele goede en zinvolle aandacht zijn.

Als je eens goed kijkt naar de jeugdleden van je groep, zal je zien dat ze met heel veel dingen ' bezig zijn'. Onderwerpen als vriendschap, ruzie, eerlijkheid, vertrouwen, echtscheiding, geloof, natuur en milieu, etc. Grofweg alle dingen die je ook in de gewone sprookjes tegenkomt.

Kampaandacht is een moment(en) tijdens een kamp waarop er stilgestaan wordt bij een bepaald onderwerp of een bepaalde gebeurtenis. Dat kan zijn in de vorm van een spel, een goed gesprek tijdens een kampvuur of misschien een samenwerkingsopdracht? Blijft de aandacht beperkt tot een vast moment of zit het door het hele kamp heen? (Hoe ga je met de jongeren en de materialen om; hoe gaat de leiding met elkaar om?)

Ieder kamp kent wel een rustig moment. Een moment waarop je niet aan het rennen en stoeien bent, een sta-eens-even-stil-moment, een moment waarop je toekomt aan andere dingen dan die je tijdens je normale opkomsten kunt doen. Soms zullen rustige momenten spontaan optreden, bijvoorbeeld tijdens het rusten, en kun je met een groepje hierover wat kletsen. Er is natuurlijk niets op tegen om zoiets in je programma op te nemen. Het kamp biedt namelijk een goede mogelijkheid om deze extra waarde in te bouwen.

Waarom een kampaandacht?

- Om stil te staan bij een onderwerp dat speelt bij de jeugdleden (heimwee, onzekerheid, pubertijd).
- Om stil te staan bij een onderwerp dat leeft in de maatschappij (oorlog en vrede, natuurramp, natuurvervuiling).
- Om een onderwerp aan te snijden dat speelt binnen de speltak (bijvoorbeeld pesten, taalgebruik, rolpatronen).
- Om het gewoon eens te kunnen hebben over de grotere dingen die de jeugdleden bezig houden.

Waar haal je informatie vandaan?

- Sagen en legendes.
- Spelenboeken (bijvoorbeeld samenwerkingsspelen) wanneer je de jeugdleden het belang van samenwerken in wilt laten zien.
- Websites over samenwerken, pesten, intimiteit, geloof en respect.

Ideeën

- Pesten/ Zinloos geweld.
- Armoede in de wereld.
- Waarom is Joep vandaag met de leiding naar de kerk?
- Discriminatie.
- 4 en 5 mei.
- Het draait niet altijd om winnen (spel zonder winnaar, of bijvoorbeeld een spel waarbij samenwerking belangrijker is dan winnen).

Hoe pak je het aan?

- Speel in op de belevingswereld van de scouts.
- Houd rekening met de kenmerken van de groep.
- Durf eens iets nieuws te proberen.
- Kies het juiste moment op de dag en houd rekening met de lengte van het programmaonderdeel.
- Zorg voor voldoende rust, een veilige omgeving en goede voorbereiding.
- Wissel af (discussie met spelvorm of andere activiteit).
- Laat de jeugdleden zelf aan de slag gaan en laat ze zelf zaken ontdekken.
- Zorg voor een goede afronding/nabespreking van het onderdeel, laat daarbij vooral de scouts aan het woord.

Uitvoeringsvormen

- Door spelen (bijvoorbeeld samenwerkingsspelen).
- Rollenspelen.
- Verhalen vertellen/voorlezen of verhalen uitbeelden.
- Zingen.
- Muurkrant/collages maken.
- Meditatie (gewoon eens een kwartier lang luisteren naar alle geluiden die je hoort in het bos).

Toevoeging voor explorers:

Het organiseren van een kampaandacht vinden explorers zelf erg moeilijk. Misschien kun jij als begeleider dan aan dit blokje programma bijdragen tijdens een kamp. Ook kun je ervoor kiezen om samen met een aantal explorers een aandacht te bedenken. Als ze een paar goede voorbeelden hebben gezien, kunnen ze het vast ook zelf. Voor het slagen van een aandacht is het wel belangrijk dat iedereen serieus meedoet, dus zul je als begeleiding wel moeten zorgen voor een rustige sfeer en de organisatoren van een aandacht hierbij moeten ondersteunen.